

Putin'in Türkiye ziyaretinin anlamı

Günlerce gelecek mi, gelmeyecek mi diye tartışılan Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, İstanbul'a geldi ve Türkiye-Rusya 3. Üst Düzey İşbirliği Konseyi Toplantısı gerçekleşti.

Putin'in gelip gelmeyeceği konusundaki merak, daha önce ziyaretini ertelemiş olmasıydı.

Ertelemenin nedeni Putin'in belindeki rahatsızlığa bağlanmıştı ama acaba Suriye konusunda Ankara'ya "tavır mı koyuyor?" diye de düşünülmüştü.

Sonradan Putin'in, 3 Aralık'ta İstanbul'a geleceği belli olduysa da bu kuşku, ziyaret tarihine kadar tümüyle dağılmadı.

Ziyaretin koşulları

Bu durum, Putin'in Türkiye'yi ziyaret etmiş olmasını bile başlı başına önemli kılıyor.

Nedeni şu:

Türkiye ve Rusya'nın Suriye konusunda karşı pozisyonlarda yer aldığı...

Türkiye'nin, Moskova'dan kalkan Suriye uçağını Ankara'ya indirip, içindeki askeri malzemeye el koyduğu...

Bu nedenle Moskova-Ankara ilişkilerinin daha da gerildiği ve karşılıklı suçlamaların yapıldığı...

Türkiye'nin, NATO'dan Patriot talep etmesi ve sınıra yerleştirme çalışmalarının Moskova tarafından sert sayılacak bir tepkiyle karşılandığı...

İki ay boyunca tüm dış seyahatlerini sağlık nedeniyle iptal ettiği bir dönemde Putin'in ziyareti gerçekleştirmesi Rusya'nın Türkiye'ye verdiği ekonomik ve siyasi önemin bir göstergesi...

Mesajlarda yumuşama

Rusya'nın Türkiye ile ilişkilerine verdiği önemin bir diğer göstergesi de Putin'in ziyareti öncesinde Moskova'nın, Suriye uçağı kriziyle ilgili söylemini yumuşatmış hatta geri adım atmış olması...

Putin, İstanbul seyahatine çıkmadan Moskova'dan, Suriye uçağındaki malzemenin uçaksavar sistemi parçaları olduğu ve önceden Türkiye'ye bildirilmemiş olmasının hata olduğu yolunda açıklamalar yapıldı.

Moskova, "Türkiye haklı, bildirmemiz gerekirdi" türünden açıklamalarla Putin'in ziyareti öncesinde havayı yumuşattı.

Ekonomiyi esirgeme

Türkiye ile Rusya arasındaki ekonomik ilişkiler bir anda silinip atılacak kadar yüzeysel değil.

Türkiye, Rusya'nın en önemli doğalgaz alıcılarından biri. Doğalgaz ihtiyacını temel olarak Rusya'dan karşılıyor.

Başbakan Erdoğan'ın ifadesiyle Rusya, Türkiye'nin ekonomik ilişkiler bakımından ikinci en büyük ortağı durumunda...

Türkiye, doğalgaz alımı dışında ilk nükleer santral ihalesini de Rusya'ya vermiş durumda...

İkincisi veya üçüncüsü için Rusya'nın şansı yine var.

Suriye'de karşı pozisyonlarda olmanın yarattığı siyasi anlaşmazlıklar içinde Putin'in, 3. Üst Düzey İşbirliği Konseyi Toplantısı'na gelmesi,

ekonomik ilişkileri, siyasi ilişkilerden korumaya, ayırmaya yönelik bir anlam da taşıyor.

Giderek büyüyen ve iç içe geçen ekonomik ilişkilerin korunması amacı elbette Türkiye için de geçerli.

Putin'in Suriye söylemi

Suriye krizinin zirvede olduğu bir dönemde Putin'in gelmesi, bu konuda Türkiye'yi gözardı edemeyeceğini gösteriyor.

Başbakan Erdoğan'la yaptığı ortak basın toplantısında Putin'in kullandığı dil de anlamlıydı. Putin, Suriye rejimini korumadıklarını, avukatı olmadıklarını söyledi. Türkiye ile Rusya'nın Suriye konusunda aslında aynı pozisyonda olduğunu, ancak yöntemlerin farklı olduğunu söyleyerek, ortamı daha da yumuşattı. İstanbul görüşmesinde yeni fikirlerin ortaya atıldığı ve üzerinde çalışılacağını söyleyerek, Türkiye'nin görüşüne verdiği önemi de yansıtmış oldu.

Libya ve Gürcistan örneği

Putin'in söyleminden elbette Rusya'nın Suriye ile ilgili pozisyonunu değiştirdiği konusu çıkmaz. Ancak Putin'in, Esad'ın ne kadar kalıcı olabileceği konusunda gerçekleri bildiğinden kuşku yok. Suriye'de üssü ve stratejik çıkarları bulunan Rusya, mümkün olduğu kadar süreci uzatmaya çalışıyor. Bununla birlikte Ankara kulislerine düşen ifadesiyle, "Esad'ın taburesine tekme atan cellat olmak" istemiyor. Kaostan mümkün olduğunca çıkarlarını koruyarak çıkmak istiyor. Geçiş sürecini telaffuz etmesi de bunun işareti sayılıyor.

Putin, Libya'yı örnek verdi. NATO'yu anımsattığı gibi ABD Büyükelçisi'nin öldürülmesini de anımsatırken bazı radikal grupların desteklenmesinin nelere yol açabileceğine işaret etti. NATO ve Patriotları bu örnekle eleştirmiş oldu.

Ancak Putin'in Gürcistan örneğini de hatırlaması gerekiyor.

Türkiye; Rusya, Gürcistan'a girdiğinde Montrö kurallarını titizlikle uygulamış, Rusya'yı tedirgin eden ABD'nin büyük tonajlı savaş gemilerine geçiş izni vermemişti. Böylece Ankara, uluslararası hukuk içinde hareket ettiğini, başka merkezlerin çıkarları için istenilen yöne çevrilecek bir başkent olmadığını kanıtlamıştı.

Sonuç olarak Putin'in bu kritik dönemde Türkiye'ye yaptığı ziyaret, Ankara'nın elini ve imajını güçlendirdi.